

'Yes, we zijn er weer met zijn allen!'

een portret van
**Nancy
Groenteman**
lerares
basisonderwijs

Persoonlijk

[Personalia](#)

[Vrijheid](#)

[Creatieve geest](#)

Personalia

Ik ben Nancy Groenteman, in 1948 geboren in Amsterdam. Sinds vijftien jaar werk ik op De Linnaeussschool in Amsterdam-Oost, waar ik zelf ook een tijdje op school heb gezeten toen ik klein was. Ik ben al 38 jaar getrouwd met Ruud en we hebben drie zoons.

Vrijheid

Na dit jaar ga ik met FPU. Ik heb altijd met plezier lesgegeven, maar ik merk ook dat het enthousiasme voor nieuwe plannen wat begint af te nemen. Er zijn veel veranderingen geweest in het onderwijs. Dat vind ik op zich heel goed, maar het kost me steeds meer energie om me aan te passen en die energie wil ik nu liever steken in andere dingen.

Creatieve geest

Met die andere bedoel ik dan tekenen en schilderen. Na de kweekschool heb ik nog een opleiding tot docent drama gevolgd en de Rietveldacademie doorlopen, waarover ik straks meer zal vertellen.

Naast het lesgeven ben ik altijd als kunstenaar bezig geweest. Ik heb nu een expositie van twee weken in een galerie in Amsterdam van mijn schilderijen.

Opleiding & loopbaan

[Overzicht opleiding](#)

[Overzicht loopbaan](#)

[Verhuizingen](#)

[Drie opleidingen](#)

[Eerste banen](#)

[Terug naar OBS Linnaeus](#)

[Pionieren](#)

[Dramalessen](#)

[Weer terug op OBS Linnaeus](#)

Overzicht opleiding

- . kweekschool, hoofdakte basisonderwijs
- . akte LO-tekenen
- . docent drama opleiding
- . Rietveldacademie
- . coach-opleiding CNA

Overzicht loopbaan

- . Volksmuziekschool Amsterdam
- . Jan van Zutphenschool Amsterdam-Noord
- . Linnaeussschool
- . basisschool De Meent
- . Stichting Kunstzinnige Vorming Amsterdam, later Kunstweb

. Linnaeusschool

Verhuizingen

Ik ben lang geleden, in 1954, als leerling begonnen waar ik binnenkort als leraar ga eindigen, namelijk op de Linnaeusschool. Toen ik 8 jaar was, zijn we naar Geuzenveld, toen een luxe, nieuwe, ruim opgezette wijk verhuisd. Ik zat daar tot en met de zesde klas op de Goeman Borgesiusschool.

Na de lagere school heb ik vier jaar gymnasium gedaan op het Cartesiuslyceum. Toen zijn we verhuisd naar Oosterhout en heb ik nog een jaar gymnasium en twee jaar MMS in Breda gedaan.

Drie opleidingen

Op m'n negentiende ging ik terug naar Amsterdam om daar de kweekschool te doen. Direct daarna ben ik gaan werken en in de avonduren studeerde ik verder. Eerst LO-tekenen, en later de opleiding tot docent drama aan de theaterschool. In 1985 ben ik naar de Rietveldacademie gegaan, waar ik in 1990 ben afgestudeerd op tekenen en schilderen.

Eerste banen

Mijn eerste echte leservaringen deed ik op bij de Volksmuziekschool. Ik gaf er algemene muzikale vorming. Het was erg leuk om te doen.

Vanaf 1970 heb ik drie jaar gewerkt op de Jan van Zutphenschool, nu Het Universum, in Amsterdam-Noord. Dat was een LOM-school, een school voor leerlingen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden.

Ik was tweeëntwintig toen ik daar begon en vond het na verloop van tijd wel erg zwaar. Ik ben iemand van het harmoniemodel, maar kon dat toen niet in de praktijk brengen. Ik kon van zo'n groep nooit een geheel maken. Daar had ieder individueel kind te veel problemen voor. Ik nam die problemen mee naar huis en voelde mezelf behoorlijk tekort schieten, ik begon ook nog maar net.

Ik was full-time leerkracht. Op een LOM-school hield dat ook in dat je bij het overblijven en op de woensdagmiddag aanwezig was, dat was erg zwaar. Ik had wel goed contact met de kinderen, maar als er iets misging, dan betrok ik dat altijd op mezelf. Ik had nog niet de professionele afstand die je later krijgt.

Het waren gevoelige kinderen met soms een ingewikkelde problematiek. Het gebeurde wel dat ze niet aardig tegen me waren. Dat trok ik me dan persoonlijk aan. Het was geen chaos in de klas, maar het lukte me niet altijd om iedereen zich emotioneel goed te laten voelen en dat frustreerde me. Ik vind het erg belangrijk dat iedereen lekker in zijn vel zit.

Terug naar OBS Linnaeus

Mijn man was in die tijd leraar op een lagere school in de Bijlmermeer. Hij nam zijn klas drie weken mee naar Oud-Valkeveen. Dat was een project van de gemeente Amsterdam om kinderen uit de stad een tijdje buiten te laten wonen, daar kregen ze les en maakten ze excursies. Ik ging er in het weekend langs en merkte hoe het was om in het regulier onderwijs te werken.

Ik besloot weg te gaan uit het speciaal onderwijs en een reguliere school te zoeken. Ik solliciteerde bij de Linnaeusschool in Amsterdam-Oost, waar ik vervolgens vier jaar gewerkt heb.

Pionieren

Daarna heb ik in Holendrecht een nieuwe school opgericht met twee collega's. Holendrecht was toen wat Geuzenveld in mijn jeugd was geweest: een nieuwe wijk zonder school. Het was heel leuk om met z'n allen te pionieren, ook al had ik soms een klas met veertig kinderen in het begin.

Dramalessen

Ik werd zwanger en ben part-time gaan werken bij de Stichting Kunstzinnige Vorming Amsterdam, later Kunstweb. Ik gaf er voornamelijk dramalessen. Dat heb ik zo'n twintig jaar gedaan.

Ik gaf onder andere les op basisscholen in het kader van het Krakelingproject: kinderen gingen naar een voorstelling in theater De Krakeling en kregen zowel voor- als achteraf dramalessen waarin thema's uit die voorstelling werden behandeld.

Ik heb leraren op basisscholen begeleid met het geven van drama of met het maken van een stuk met de kinderen. Ik heb ook avondcursussen drama aan jongeren en volwassenen gegeven, maar het accent lag altijd op het basisonderwijs.

Weer terug op OBS Linnaeus

Terwijl ik nog dramalessen gaf, ben ik weer teruggegaan naar de Linnaeusschool, eerst als invaller en sinds 1994 in vaste dienst. Mijn andere activiteiten, bij Kunstweb, heb ik toen geleidelijk afgebouwd.

Alle groepen

Ik heb tijdens mijn loopbaan alle groepen gehad, ik heb drama gegeven aan alle leeftijdsgroepen en ik gaf een periode ook tekenles op een mavo. De laatste jaren heb ik vooral met kleuters gewerkt.

Afsluiting loopbaan

Dit schooljaar ('08/'09) heb ik voor het eerst geen eigen klas meer en geef ik alleen nog wat dramalessen. Ik ben sinds drie jaar coördinator van de onderbouw. Daar gaat bijna alle tijd in zitten.

Drie jaar geleden heb ik de coach-opleiding gevolgd bij het CNA in Amsterdam en sindsdien coach ik mijn collega's, met name de nieuwe leraren.

Leraarschap

Waarom leraar

Taken van de leraar

Veilig door positiviteit

Leraar is verantwoordelijk

Wie geef ik de beurt?

Spannend

Meer afstand

Logistiek

Waarom leraar

Eigenlijk wilde ik vroeger naar de Toneelschool in Amsterdam, maar daar werd ik afgewezen. Mijn tweede keus was of de kweekschool of de Rietveldacademie. Aangezien ik mezelf niet de kost zag verdienen als kunstenaar en ik ook niet alleen tekenlerares wilde worden, leek de kweekschool me een bredere opleiding met leuke perspectieven.

Het gevoel voor kinderen had ik al heel jong. Toen ik een jaar of tien was, las ik mijn zusjes 's avonds voor en gaf ik iedereen een rol. Mijn ouders waren daar niet altijd blij mee: we deden het

Goede leraren
Meer prikkels dan vroeger
Verschillende culturen
School is verandering
Dieptepunt
Hoogtepunt
Waardering ouders
Waardering collega's
Terugkijk

stiekem terwijl we al moesten slapen.

Taken van de leraar

In mijn functie als leraar heb ik de opdracht de kinderen iets te leren. Een school is en blijft een kennisinstituut. Hoe je het precies aanpakt, kan je ter discussie stellen, maar dat leren is wel waar het om gaat op school. Ik wil graag uit de kinderen halen wat erin zit.

Ik heb ook een pedagogische taak: zorgen dat de kinderen zich veilig voelen. Ik vind het mooie aan het onderwijs dat je kinderen een veilige plek kunt bieden waar ze graag naartoe gaan. Dat is zo ontzettend belangrijk, want als je je veilig voelt, leer je meer. Een leraar moet zich daarbij richten op wat een kind kan en geen tussentijdse stappen overslaan.

Veilig door positiviteit

Voor een veilige sfeer zorg ik door iedereen positief te benaderen, door steeds bij iedereen de verbeteringen te zien en door de kinderen enthousiast te maken voor de lessen. Ik maak een geheel van een groep kinderen, waarin ieder kind zijn eigenheid behoudt. Ik probeer er kortom voor te zorgen dat iedereen zich op zijn plek voelt.

Hoe je een eenheid scheidt in een groep en zorgt dat iedereen erbij blijft, is deels een gevoelkwestie. Je voelt de sfeer in een groep aan, en stemt je eigen handelen daarop af. Bijvoorbeeld: als iemand aan zijn klittenband begint te trekken terwijl ik aan het woord ben, zal het niet lang duren voor er nog iemand begint. Ik leg het dan altijd bij mezelf en denk: Blijkbaar ben ik niet interessant meer voor ze, ik moet het anders aanpakken.

Als ik het gedrag van een kind irritant vind, zal ik dat nooit direct zeggen. Ik heb ervaren dat ze op zo'n moment blijkbaar behoefte hebben aan iets anders, bijvoorbeeld aan bewegen in plaats van luisteren. Ik kan het zelf wel leuk vinden wat ik sta te vertellen, maar het gaat erom dat het kind het leuk vindt.

Je moet altijd uitgaan van het kind. Een kind moet zichzelf durven zijn, zonder dat het meteen bang is om straf te krijgen of uitgelachen te worden.

Een voorbeeld hiervan is het kringgesprek. Als je in een kring zit en elk kind dezelfde vraag stelt, zoals: 'Wat is je lievelingskleur?' is er altijd wel een kind dat niets zegt. Ik leer de groep zo'n kind de ruimte te geven. Geef het de gelegenheid om na te denken. Niet antwoorden betekent niet meteen niet weten. Soms moet iemand gewoon even nadenken. Dan tel ik tot tien in mijn hoofd en wacht ik of er iets komt. Dat zorgt dat een kind zich veilig voelt en de ruimte durft te nemen.

Leraar is verantwoordelijk

Ik ga niet uit van wat er niet mag, maar van wat er wél mag. Wat er ook gebeurt in een klas, het is altijd mijn verantwoordelijkheid, niet die van het kind.

Als een kind iemand pest komt dat ergens door. Het moet z'n plek vinden en voelt zich misschien niet veilig. Ook dan, juist dan, benadruk ik de positieve eigenschappen. Dan zeg ik: 'Kijk eens

jongens, wat hij gemaakt heeft. Mooi hè?' Dat doe ik vanuit een eerlijk enthousiasme, niet om zomaar iets te zeggen, maar omdat ik het meen.

Die benadering voorkomt dat ik veel moet corrigeren, ik probeer de sfeer in een klas altijd zo te houden dat dat bijna niet meer nodig is en dat werkt. Ik hou er niet van om te zeggen: 'Dat mag niet.' Ik doe het wel eens, maar dat vind ik altijd jammer. Als die moeilijke jongen op de hele dag een minuut stil is, begin ik bij die ene minuut en niet bij de rest.

Ik beschouw kinderen die niet lekker in hun vel zitten als plantjes die je voorzichtig naar het licht moet zien te draaien. Die kinderen zijn geen obstakels voor me. Ze zijn kansen voor mij om te kunnen helpen.

Wie geef ik de beurt?

Elke leerkracht heeft een paar leerlingen aan wie hij makkelijk iets vraagt, omdat ze zo spontaan zijn of op de een of andere manier opvallen. Daardoor kan je wel eens andere kinderen over het hoofd zien.

Het helpt om te denken: Aan wie ga ik dit nu eens vragen? Je kunt ook 'iet wiet waait' doen. Als je het hardop doet, laat je zien dat je geen voorkeuren hebt. Het lot wijst een kind aan. Je zult merken dat je vaak bij kinderen uitkomt die je anders niet had gekozen. Je verrast jezelf en misschien de klas ook wel.

Spannend

Ik vind het belangrijk dat een leerkracht goed en spannend kan vertellen, zo maak je kinderen enthousiast voor de lessen en hou je ze op het puntje van hun stoel. Ook voor jezelf blijven je lessen op die manier altijd interessant. Het vak geschiedenis leent zich bijvoorbeeld uitstekend voor spannende verhalen, maar je kunt alle vakken spannend maken, of ze combineren.

Zo heb ik een keer een project rond Hamlet gemaakt. Dat was taal, geschiedenis en drama tegelijk. Uiteindelijk hebben we een aantal scènes opgevoerd. De kinderen vonden het geweldig.

Meer afstand

De positieve omgang en het spannend houden van de lessen heb ik moeten leren. Toen ik begon met lesgeven was ik vooral gericht op orde te houden. Ik was bezig met mijn eigen rol en of ik het wel goed deed. Ze moesten me wel leuk vinden. Nu heb ik rust, wijsheid en afstand. Er is orde in de klas zonder dat ik me er zorgen over hoeft te maken, dat gaat als vanzelf.

Logistiek

Wat ik steeds beter geleerd heb, is het organiseren van mijn lessen. Logistiek was altijd mijn zwakste kant, het opruimen en klaarzetten van spullen interesseerde me niet zo, het werd al snel een beetje een rommeltje. Wat dat betreft was ik enigszins het cliché van een kunstzinnig iemand die met z'n hoofd in de wolken loopt en zogenaamde bijzaken van zich af laat glijden.

Structuur is een voorwaarde om goed les te kunnen geven. Nu kan ik er van genieten als het lokaal netjes opgeruimd is. Ik leer het de kinderen ook en vraag ze of ze helpen met opruimen. Ik

begin pas te praten als iedereen achter een lege tafel zit. Ieder dingetje dat los op tafel ligt leidt af, heb ik geleerd.

Goede leraren

Het is goed om je te realiseren wat je zwakke plekken zijn, zodat je ze kunt aanpakken. Ik vind dat een goede leraar altijd na moet blijven denken over zijn eigen handelen.

Dat kan het beste in samenwerking met andere leraren, bijvoorbeeld door middel van nabesprekingen. Je moet open durven staan voor de kwaliteiten van andere leraren, kwaliteiten die je misschien zelf niet of minder hebt en waar je iets van kunt leren.

Een goede leraar kan goed kijken en luisteren. Je moet voelen wat kinderen belangrijk vinden en tegelijk in de gaten houden wat je zelf belangrijk vindt. Vervolgens moet je die twee dingen aan elkaar verbinden.

Een goede leraar bereidt zijn lessen goed voor. Dan kun je namelijk pas duidelijk maken wat de essentie is van wat je wil overbrengen. Daar moeten je activiteiten en opdrachten bij aansluiten, het mogen geen vage en afleidende zijwegen worden.

Een goede leraar moet open staan voor verandering. Het is zonde als leraren altijd bij hun oude stijl en mening blijven hangen. Volg een keer een cursus, doe iets met onderwijsvernieuwingen. Ik snap de weerstand van sommige leraren tegen de zoveelste nieuwe cursus wel, er wordt veel van leraren gevraagd, maar je haalt er altijd iets uit en dat kan je lessen en je kinderen ten goede komen.

Meer prikkels dan vroeger

Een opmerking die je tegenwoordig veel hoort is dat de kinderen van nu zo anders zijn dan die van vroeger. Volgens mij valt dat mee, in hun onbevangenheid en scherpe waarneming zijn kinderen nog steeds kinderen.

Het is wel zo dat ze meer impulsen krijgen, meer prikkels van de media, van computers. Ze spelen minder buiten, ze bewegen minder. Daarom moet de school een eilandje van rust zijn in dat turbulente, moderne kinderleventje.

Ik ben bijvoorbeeld een voorstander van bewegingsonderwijs. Gelukkig hebben wij daar vanaf groep 3 een aparte docent voor. Kinderen hebben bewegingsbehoefte en bovendien moeten we ook zorgen dat ze geen fysieke angsten zoals hoogtevrees ontwikkelen.

Er staat bij ons in de kleuterklas verder wel een computer, maar die gebruik ik eigenlijk liever niet. Ik hoor al van ouders dat ze thuis zoveel achter de tv en de computer zitten, dan hoeft dat op school niet nog een keer. Computers horen natuurlijk wel bij onze samenleving, dus ze moeten ermee leren omgaan, het is een fantastische bron van informatie en je kunt er prachtige dingen mee doen, maar die kleintjes wil ik liever onderwijzen via een directe en concrete aanpak.

Verschillende culturen

Wat tijdens mijn loopbaan veranderd is, is dat er nu veel meer kinderen uit verschillende culturen op school zitten. Tweederde van de kinderen op mijn school is allochtoon.

Bij de kleuters merk ik geen verschil tussen kinderen met verschillende achtergronden. In de hogere groepen worden ze zich daar meer bewust van. We vinden het op school belangrijk om aandacht aan de verschillende culturen te besteden.

We behandelen ieder jaar iets uit een bepaalde religie, zoals de ramadan of het Chinees Nieuwjaar. Sinds kort zijn we bezig met het invoeren van een nieuwe methode die uitgaat van kinderen met verschillende achtergronden.

School is verandering

De laatste zeven jaar is het team geleidelijk vernieuwd. Er zijn veel jonge collega's gekomen. Dat heeft voor nieuwe impulsen gezorgd, wat ik als positief heb ervaren. Bepaalde gewoontes en patronen werden ter discussie gesteld en soms ook vervangen door andere en dat is alleen maar goed, vind ik. Van sommige dingen vind je het jammer dat ze sneuvelen, maar vaak komt er juist iets leuks voor in de plaats.

Ik vind dat de houding tegenover kinderen een stuk flexibeler is dan vroeger. Er wordt meer gekeken naar het individuele kind en zijn individuele mogelijkheden.

Ook het hele apparaat om de school is uitgebreid: er waren geen intern begeleiders of bouwcoördinatoren. Er was geen maatschappelijk werker aan school verbonden. Er zijn nu gespecialiseerde collega's die individueel met kinderen met een rugzakje aan de slag gaan. Er is veel meer overleg met hulpinstanties, zoals bureau Halt en de wijkagent. De school overlegt met al dat soort organisaties en er wordt meer gedaan om kinderen te helpen als ze uit de boot dreigen te vallen.

Dieptepunt

In de loop van de tijd heb ik veel geleerd en het is vanaf het begin eigenlijk altijd bergopwaarts gegaan. Mijn dieptepunt zat, denk ik, toch in de eerste periode toen ik merkte dat ik op die school voor speciaal onderwijs niet kon bereiken wat ik me voorgenomen had.

Ik dacht toen: Als ik me aardig en leuk gedraag, dan lukt het me wel met die kinderen. Zo simpel is het natuurlijk niet. Ik had er helemaal geen begeleiding - ook dat is tegenwoordig sterk verbeterd - terwijl je dat op zo'n soort school heel erg nodig hebt. Ik had er eigenlijk wekelijks moeten kunnen overleggen. Dan had iemand me kunnen uitleggen dat aardig zijn niet voldoende is, maar dat je ook structuur en organisatie en overwicht nodig hebt.

Hoogtepunt

Ik vind het een hoogtepunt te merken dat ik dat nu allemaal wél kan. Vandaag had ik de kinderen op bezoek in de galerie waar mijn schilderijen hangen. Ik had potloodjes en schetsboekjes klaar liggen, ik wist waar ik ging staan en wat ik ging vertellen. Het hele pakket van onderwijs kwam vandaag bij elkaar: uitleggen, organiseren, complimentjes geven en ik kon ook nog mijn passie voor het schilderen kwijt.

Waardering ouders

Ik heb me altijd erg gewaardeerd gevoeld. Ik hoor altijd dat ouders blij zijn met onze school en het onderwijs dat hun kinderen krijgen. Het is heerlijk samen over hun kind te praten.

Waardering collega's

Mijn collega's vinden, denk ik, dat ik een klas goed kan motiveren, dat ik kinderen nooit zal aantasten in hun persoonlijke integriteit en dat ik me kan verdiepen in wat een kind moeilijk vindt. Verder vinden ze me, geloof ik, enthousiast en creatief.

Ze zullen mij vast ook wel beoordelen als reflecterend. Ik reflecteer eigenlijk over alles: mijn team, mijn eigen positie daarbinnen, de kwaliteit van het leren op school en mezelf als leraar.

Ten slotte zullen ze zich waarschijnlijk herinneren dat logistiek niet mijn sterkste kant is maar dat ik het wel geleerd heb, al moet ik er nog steeds heel bewust op focussen.

Terugkijk

Ik kijk, nu ik bijna ga stoppen, terug op een leuke en afwisselende loopbaan. Ik vind het inmiddels wel tijd voor wat minder hectiek en ik zie - zoals gezegd - uit naar een tijd waarin ik me niet steeds weer moet aanpassen aan allerlei veranderingen, maar ik heb er altijd veel plezier in gehad.

Ik raad het onderwijs zeker aan, aan mensen die heel veel van kinderen houden. Het is hard werken, maar het kan je tegelijk vleugels geven. Als ik opnieuw zou moeten kiezen, zou ik zeker weer voor het onderwijs kiezen.

De praktijk in de klas

[Binnenkomst](#)

[Aan het werk](#)

[Woordenschat](#)

[Andere lessen en activiteiten](#)

[GIP-model](#)

Binnenkomst

De kinderen komen ieder vanuit een ander huis de school binnen, met van alles in hun hoofd. Ze vormen dus niet meteen een echte groep. Hun aandacht kan nog bij thuis zijn. Daarom probeer ik altijd samen met hen de overgang van thuis naar school te maken. Dat doe ik door ochtendgymnastiek te doen, een liedje te zingen of door middel van een spel met de poppenkastpoppen. Dat brengt de focus op elkaar en op de les.

Ik doe niet elke dag hetzelfde, ik laat me sturen door hoe de kinderen de klas binnenkomen. Als ze heel rustig binnenkomen en ik had bedacht om een verhaal te vertellen, dan kan ik dat prima doen, maar als ze allemaal heel ongericht en druk zijn dan kan ik beter eerst ochtendgymnastiek of iets dergelijks gaan doen. Dat levert me op dat ze zich daarna een stuk beter kunnen concentreren op wat we doen.

Bij oudere kinderen ging ik eigenlijk hetzelfde te werk. Ik vertelde over iets wat ik onderweg zag of vroeg aan een kind: 'Ik hoorde dat jij vanmorgen iets hebt meegemaakt. Vertel eens.' Zo maak je de overstap naar school. We zitten daar namelijk niet als losse personen bij elkaar, we vormen een klas en we moeten samenwerken, dat heb ik altijd erg belangrijk gevonden.

Aan het werk

Bij de kleuters hebben we na het overgangsrutueel een kring waarbij de opstart voor de hele dag wordt gemaakt. Op dit moment hebben we het bijvoorbeeld over kunst. Ik bespreek met ze hoe we een tekening of een beeld gaan maken. Ik laat ze plaatjes zien en dan gaan we aan het werk. Ik stimuleer de kinderen door hen afbeeldingen en materialen te laten zien. Het accent ligt op het zelf werken van de kinderen.

Woordenschat

Het aanvankelijk reken- en taalonderwijs is heel belangrijk. Dat geldt in hoge mate voor het woordenschatonderwijs, omdat er bij ons veel kinderen zijn die thuis niet als eerste taal Nederlands hebben. We besteden er dagelijks systematisch aandacht aan.

We maken de kinderen eerst enthousiast voor nieuwe woorden met behulp van materialen. Daarbij gaat het om woorden die de kinderen thuis niet zo snel zullen leren.

Ik vertel een vastgelegd verhaaltje waar ongeveer drie nieuwe woorden in voorkomen die ik bewust vaak herhaal. Dat verhaaltje duurt ongeveer vijf minuten. Daarna verwerken we de woorden nog een keer door ze uit te beelden of door een ander spelletje te doen waarbij die woorden genoemd worden.

Het is belangrijk de rest van de dag de nieuwe woorden te blijven herhalen. In feite is het gewoon het ouderwetse inprenten, maar dan wel op een speelse manier. Het is belangrijk daar steeds het goede lidwoord duidelijk bij te zeggen, omdat dat vaak zo moeilijk is als Nederlands je tweede taal is. We hangen ter ondersteuning een groot papier op waar de plaatjes opstaan die de woorden uitbeelden.

Andere lessen en activiteiten

Daarnaast geven we voorbereidend rekenen. Ook rekenen is eigenlijk taal: je moet eerst alle begrippen kennen voor je ermee aan de slag kunt. Ik verweef rekenen in veel van mijn lessen. Bijvoorbeeld bij het op de grond leggen van hoepels in het speellokaal, laat ik de kinderen meetellen en zeg ik: 'Let op, ik ga jullie proberen voor de gek te houden.' Onverwacht stop ik met neerleggen. Ik kijk of ze dan ook stoppen met tellen. Dan weet ik of de kinderen de relatie tussen het tellen en het neerleggen van de hoepels begrijpen. En, we hebben dan samen veel plezier.

GIP-model

Onze school is van oorsprong een klassikaal ingestelde school. Er is heel hard gewerkt om te kijken hoe je individueel en in groepjes kan werken.

Alweer zo'n dertien jaar geleden hebben we ons georiënteerd op het GIP-model: Van Groepsgericht naar Individueel gericht Pedagogisch en didactisch handelen van de leerkracht.

Daar heb ik van geleerd dat je kinderen kan zeggen dat je nu even geen tijd voor ze hebt. Van belang is om dat positief te formuleren: 'Ik wil nu met dit groepje iets doen en dat betekent dat jullie me daarmee gaan helpen door zelf even rustig een andere opdracht te gaan doen.'

Ze kunnen dan bijvoorbeeld naar de wc zonder het te vragen of zelf een potloodje te pakken. De duur van deze manier van zelfstandig werken hangt af van de spanningsboog van de kinderen. Ook al houden ze het maar even vol, het geeft je snel meer rust en ruimte.

Het GIP-model in het kort: je geeft je inleiding, dan loop je een rondje door de klas zodat je met elk kind even individueel contact hebt gehad. Vervolgens ga je met een groepje of een individueel kind aan de slag. Achteraf evalueer je en bespreek je de dingen die opgevallen zijn. Het accent leg ik weer op wat goed ging.

Op en rond de school

[Coaching](#)

[Collega's](#)

[Ouders](#)

[Niet of wel speciaal onderwijs](#)

Coaching

Naast mijn coördinatie en lesgevende taken, coach ik collega's. Ik vind dat heel leuk om te doen en ik zie dat mensen ervan leren.

Ik zie coaching niet in de eerste plaats als het geven van tips. Met mijn hulp brengt de leraar zijn dilemma's in beeld en zoekt hij naar oplossingen die bij hem passen. Het begeleiden van dit proces is inspirerend en waardevol.

Zo was er een keer iemand die net bij ons begon en toen waren er heel veel collega's die uit bezorgdheid of hulpvaardigheid allemaal tips gaven. Op een gegeven moment werd het haar te veel. Ik vroeg hoe dat kwam en toen besepte ze dat ze het overzicht kwijt was tussen iedereen z'n tips en wat ze zelf wilde. Ze heeft het heft weer in handen genomen en is vanuit zichzelf aan de slag gegaan met haar groep en dat ging prima.

Ik geef jonge leraren mee dat je moet vertrouwen op je eigen kwaliteiten en op wat je zelf aan ideeën hebt. Probeer dicht bij jezelf te blijven en hou vast aan wat jij belangrijk vindt in een groep. Ik werd er in het begin ook onzeker van als ik naar anderen keek.

Collega's

Ook in ons team hebben collega's verschillende manieren van werken. Daar waar nodig komen we altijd wel tot een compromis. Ik zet de lessen bijvoorbeeld graag naar mijn hand. Ik behandel de afgesproken items, maar niet helemaal volgens het boekje. Gelukkig is er bij ons ruimte genoeg om je eigen aanpak te volgen en waardeert iedereen elkaar daarin. We gaan steeds vaker bij elkaar kijken om van elkaar te leren. OBS Linnaeus is een kleine school van 225 leerlingen. Dat heeft als voordeel dat we elkaar goed kennen. We starten elke ochtend met een briefing voor die dag.

Ouders

Mede doordat de school niet zo groot is, is het mogelijk veel contact te hebben met de ouders. Wij doen dat dan ook graag.

De ouders hebben zelf op donderdagochtend een 'Linnaeuscafé' opgezet om met elkaar te kunnen praten. Daarnaast is er een contactpersoon voor de ouders. Deze richt zich in hoofdzaak op ouders die nog moeite hebben met het Nederlands, want zij durven vaak niet goed met vragen te komen. We stimuleren hen dat wel en zo vroeg mogelijk te doen, dat kan problemen bij

kinderen op latere leeftijd voorkomen. Vooral ouders van kinderen uit lagere groepen maken hier gebruik van.

Niet of wel speciaal onderwijs

Verder zijn er twee IB-ers op school. Over alle kinderen die op de een of andere manier een probleem hebben, wordt overlegd met een van hen. We maken afspraken, een plan van aanpak.

Eerst informeren we de ouders over de door ons gesignaleerde aandachtspunten. Meestal gaat het om ontwikkelingsproblemen. Het is ook mogelijk dat we het nodig vinden dat de IB-er een toets afneemt, waarvoor de ouders toestemming moeten geven. Daaruit kan blijken of er een speciaal handelingsplan moet komen.

In sommige situaties is de conclusie dat een andere vorm van onderwijs het beste voor het kind kan zijn. Dat kan een moeilijk proces zijn en gebeurt altijd in nauw overleg met de ouders.

Ik denk dat leerkrachten vroeger meer autoriteit hadden dan nu. De keus van de school om een kind naar het speciaal onderwijs te verwijzen, werd als vanzelfsprekend geaccepteerd. Ouders konden daar verdrietig over zijn, maar legden zich erbij neer.

Tegenwoordig zijn ouders over het algemeen kritischer. Zij maken gebruik van de mogelijkheid zelf mee te beslissen. In sommige situaties kan dat ertoe leiden dat hun kind tegen het advies van de school in, in het reguliere onderwijs blijft. Ik heb ervaren dat dat voor een kind heel zwaar kan zijn.

Er zijn kinderen die meer aandacht nodig hebben die ze in speciaal op hen gericht onderwijs wel zouden krijgen. Natuurlijk probeer ik extra aandacht te geven als een kind dat nodig heeft. De groepen zijn echter groot, in sommige gevallen is een kind beter af op een andere school met kleinere groepen en gespecialiseerde hulp.